

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-009-07/2014

P/14/113

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/113 – Wykonywanie Lokalnych Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Mariusz Krynce, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90634 z dnia 20 maja 2014 r.
	[Dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	[...]¹ (Regon 072266012), zwana dalej również „Beneficjentem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	[...]² - właściciel firmy.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości³ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie przygotowania i realizacji przez Beneficjenta operacji *Kompleksowa modernizacja restauracji Smakosz w Chybiu*⁴, współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując powyższą ocenę, Najwyższa Izba Kontroli wzięła pod uwagę:

1. Realizację celu operacji określonego w umowie o dofinansowanie, zgodnie z jej postanowieniami.
2. Zakup robót budowlanych i dostaw sprzętu z uwzględnieniem zasad gospodarności oraz właściwe udokumentowanie poniesionych wydatków.
3. Realizację operacji i złożenie wniosku o płatność końcową w terminach wynikających z umowy o dofinansowanie.

Stwierdzone nieprawidłowości, nie mające wpływu na realizację celu operacji określonego w umowie o dofinansowanie, dotyczyły:

- podwójnego ujęcia tego samego zakresu robót w dwóch różnych pozycjach zestawienia rzeczowo-finansowego wniosku o dofinansowanie⁵, na podstawie którego zawarto i realizowano umowę o dofinansowanie, przez

¹ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

² Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Zwanej dalej „operacją”.

⁵ Koszty wymiany witryny i drzwi wejściowych ujęto w cz. VII wniosku o dofinansowanie w pozycji 2 - stolarka drzwiowa, na ogólną kwotę 18 665 zł netto (wg oferty firmy B. obejmującej również drzwi wejściowe z tyłu restauracji) oraz w pozycji 3 - roboty budowlane w kwocie 13 842,77 zł netto (wg poz. 65 i 66 kosztorysu inwestorskiego sporządzonego przez F.U.I. J.S.)

- co zawyżono koszty operacji o 17 026,61 zł⁶ (4,3% całkowitych kosztów⁷), w tym kwotę dofinansowania o 8 305,66 zł (4,3% kwoty refundowanej⁸),
- sfinansowania ww. środkami dodatkowego zakresu w ramach robót budowlanych, nie ujętego w załączniku do wniosku o dofinansowanie oraz nie zgłoszonego Samorządowi Województwa Śląskiego,
- dokonywania płatności z wyodrębnionego rachunku bankowego, przeznaczonego wyłącznie do obsługi środków zaliczki, pełnych kwot wynikających z faktur, tj. zarówno w części finansowanej ze środków własnych jak i w części refundowanej ze środków pomocy,
- nieterminowego złożenia sprawozdania końcowego z realizacji operacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do realizacji operacji

1.1. Wniosek o dofinansowanie

Opis stanu
faktycznego

Beneficjent pozyskał informacje o możliwości uzyskania dofinansowania w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” zwanego dalej PO RYBY, w ramach spotkań i rozmów prywatnych, a następnie korzystał z informacji zamieszczonych w internecie. W złożonych wyjaśnieniach podał, że brał udział w jednym spotkaniu zorganizowanym przez LGR, które odbyło się na przełomie lat 2011/2012, już po złożeniu wniosku o dofinansowanie. Spotkanie dotyczyło działalności LGR oraz kwestii składania wniosków o dofinansowanie.

Przygotowując wniosek o dofinansowanie beneficjent korzystał z pomocy osoby zatrudnionej przez siebie na podstawie umowy o dzieło.

[Dowód: akta kontroli str. 236]

Wniosek o dofinansowanie operacji, złożony został do *Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Żabi Kraj”*, zwanego dalej LGR, 23 września 2011 r.⁹. Wniosek obejmował dofinansowanie operacji dotyczącej podnoszenia wartości produktów rybactwa, rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa – podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej¹⁰, polegającej na remoncie wnętrza restauracji.

Beneficjent nie był wzywany przez LGR do uzupełnień wniosku o dofinansowanie lub składania wyjaśnień.

Pismem z dnia 5 października 2011 r., LGR poinformowała Beneficjenta o wyniku oceny wniosku, tj. zajęciu pierwszego miejsca na liście ocenionych operacji oraz że operacja mieści się w limicie dostępnych w konkursie środków.

W kolejnym piśmie z dnia 18 października 2011 r., LGR poinformowała Beneficjenta, o uznaniu operacji za zgodną z Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR), otrzymanej liczbie punktów (21,45) oraz że mieści się w limicie

⁶ 13 842,77 zł netto + 3 183,84 zł VAT – kwota z poz. 65 i 66 kosztorysu inwestorskiego ujętego w poz. 3 zakresu rzeczowo-finansowego wniosku o dofinansowanie.

⁷ Koszt całkowity operacji wg wniosku po zmianach i umowy o dofinansowanie – 392 890,84 zł.

⁸ Kwota pomocy przyznanej beneficjentowi wyniosła 191 654,06 zł, tj. 60% kosztów kwalifikowalnych operacji wynoszących 319 423,44 zł.

⁹ Na kopii wniosku o dofinansowanie jest pieczęć LGR, data złożenia, nadany numer oraz podpis osoby przyjmującej.

¹⁰ O której mowa w § 5 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwracania pomocy finansowej na realizację środków objętych osią priorytetową 4 – Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa, zawartą w programie operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, (Dz. U. Nr Dz. U. Nr 177, poz. 1371 ze zm.) zwanego dalej rozporządzeniem z dnia 15 października 2009 r. w sprawie pomocy finansowej na rozwój obszarów zależnych od rybactwa.

dostępnych środków i została wybrana do dofinansowania w ramach realizacji LSROR¹¹.

[Dowód: akta kontroli str. 5-6, 20-30]

Do Urzędu Marszałkowskiego¹² wniosek o dofinansowanie wpłynął 25 października 2011 r. W związku z niekompletnością wniosku Urząd dwukrotnie wzywał Beneficjenta celem złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków¹³.

[Dowód: akta kontroli str. 16-20, 68-69]

W wyniku składanych do Urzędu wyjaśnień i uzupełnień, wnioskowana kwota dofinansowania zmniejszyła się z 200 000 zł do 191 654,06 zł¹⁴, w związku m.in. z nieuznaniem wkładu własnego w postaci nieruchomości (z uwagi na niekwalifikowalność tego kosztu, spowodowaną nie wystąpieniem zmiany przeznaczenia nieruchomości) oraz ze zmianą kwoty wydatków w pozycjach:

- klimatyzacja (zmniejszenie kosztów w oparciu o kwoty wynikające z oferty¹⁵),
- roboty budowlane (zwiększenie kosztów po przedłożeniu zaktualizowanego kosztorysu inwestorskiego).

[Dowód: akta kontroli str. 27, 79]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

We wniosku o dofinansowanie, na podstawie którego zawarto umowę o dofinansowanie, [...] ¹⁶ ujął dwukrotnie (w dwóch pozycjach zakresu rzeczowo-finansowego operacji – cz. VII poz. 2 i 3) ten sam zakres prac budowlanych, tj. wymianę drzwi zewnętrznych wejściowych wraz z witryną:

- w poz. 2 *Stolarka drzwiowa*, w kwocie 13 395 zł netto¹⁷ + koszty montażu¹⁸ (na podstawie oferty opracowanej przez firmę B.)¹⁹,
- w poz. 3 *Roboty budowlane*, w kwocie 13 842,77 zł netto, (na podstawie kosztorysu sporządzonego przez F.U.I. J. S.)²⁰

Skutkiem powyższej nieprawidłowości było zawyżenie ujętej we wniosku i umowie o dofinansowanie (w poz. 3 zakresu rzeczowo-finansowego), kwoty operacji o 17 026,61 zł (co stanowiło 4,3% całkowitych kosztów²¹), w tym kwoty wydatków kwalifikowalnych o 13 842,77 zł²², a kwoty dofinansowania o 8 305,66 zł (4,3% kwoty refundowanej²³).

¹¹ Tj. z zachowaniem zasad określonych w § 28 rozporządzenia z dnia 15 października 2009 r. w sprawie pomocy finansowej na rozwój obszarów zależnych od rybactwa.

¹² Zwanego dalej „Urzędem”.

¹³ Pismami z 22 listopada 2011 r. oraz z 12 stycznia 2012 r. Braki dotyczyły 20 kwestii, tj. m.in.: braku poświadczenia dokumentów za zgodność z oryginałem, nie przedłożenia ofert na zakup i montaż klimatyzacji, niekompletności kosztorysu inwestorskiego, braku dokumentu poświadczającego zgłoszenie robót budowlanych do Starostwa Powiatowego, braku dokumentu potwierdzającego posiadanie wyodrębnionego rachunku bankowego do obsługi zaliczki,

¹⁴ Przy zmniejszeniu kwoty operacji z 557 667,61 zł (wg wniosku złożonego do LGR) do 392 890,84 zł (wg wniosku po korektach).

¹⁵ W momencie składania wniosku do LGR nie załączono dokumentu (oferty) pozwalającego na oszacowanie kosztów klimatyzacji.

¹⁶ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

¹⁷ Na kwotę 13 395 zł składają się: witryna i drzwi na kwotę 7 395 zł netto oraz zmiana konstrukcji na kwotę 6 000 zł netto – wg oferty B.

¹⁸ Nie można wyodrębnić kosztów montażu witryny i drzwi, ponieważ podana kwota 1 950 zł netto obejmowała montaż drzwi wejściowych z witryną oraz drzwi od tyłu restauracji.

¹⁹ Oferta była na ogólną kwotę netto 18 665 zł (brutto 22 957,95 zł), z tym że obejmowała również drzwi jednoskrzydłowe na zaplecze - 3 320 zł i ich montaż.

²⁰ Kosztorys z dnia 25 sierpnia 2011 r. po aktualizacji - 127 294,16 zł netto, 157 346,72 zł brutto, w którym w poz. 65 i 66 ujęto montaż drzwi wejściowych i witryny.

²¹ Koszt całkowity operacji wg wniosku po zmianach i umowy o dofinansowanie – 392 890,84 zł.

²² Kwota netto wynikająca z poz. 65 i 66 kosztorysu inwestorskiego.

²³ Kwota pomocy przyznanej beneficjentowi wyniosła 191 654,06 zł, tj. 60% kosztów kwalifikowalnych operacji wynoszących 319 423,44 zł.

W złożonych wyjaśnieniach beneficjent podał, że we wniosku o dofinansowanie wykazano koszty wynikające z oferty firmy B. oraz kosztorysu F.U.I. J. S., a o podwójnym ujęciu tego samego zakresu rzeczowego zorientował się dopiero w trakcie prowadzonych robót po szczegółowej analizie kosztorysu inwestorskiego. Jak wyjaśnił: *Podwojenie tych kosztów nie było celowo zamierzone, a wynikało jedynie z mojej niewiedzy. W miejsce podwójnej oferty wykonałem dwoje dodatkowych drzwi wahadłowych drewnianych i jedne drzwi stalowe, koszt tych drzwi ująłem we wniosku o płatność w pozycji 3 zupełnie nieświadomy tego faktu złożyłem wniosek o płatność końcową bez żadnej korekty wniosku.(...)*

NIK zauważyła, że beneficjent, mimo powzięcia informacji o nieprawidłowym, dwukrotnym ujęciu tego samego zakresu robót w różnych pozycjach wniosku o dofinansowanie, a w konsekwencji również w dwóch pozycjach zakresu rzeczowo-finansowego, stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie, nie zgłosił tego faktu w Urzędzie.

[Dowód: akta kontroli str. 13-15, 120-121, 249]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że wniosek złożony w LGR i zakwalifikowany na tym etapie do dofinansowania, zawierał braki oraz nieścisłości wykazane w późniejszych dwóch wezwaniach przekazanych Beneficjentowi przez Urząd. Ponadto w trakcie czynności korygowania i uzupełniania wniosku w Urzędzie, kwota dofinansowania zmniejszyła się z 200 000 zł do 191 654,06 zł, z powodów opisanych powyżej, jednak w pozycji roboty budowlane wzrosła ze 108 061,67 zł do 157 346,72 zł, tj. o kwotę 49 285,05 zł brutto, co wynikało z wprowadzenia w kosztorysie dodatkowych robót oraz ze wzrostu kosztów jednostkowych wyposażenia, przyjętych w zaktualizowanym kosztorysie inwestorskim załączonym do wniosku, co beneficjent wyjaśnił w trakcie niniejszej kontroli NIK, potrzebą zastosowania trwalszych, lepszej jakości, a przez to droższych materiałów.

[...] ²⁴ wyjaśnił, że LGR przyjął wniosek z podstawowymi załącznikami i na tym etapie nie wymagał dodatkowych wyjaśnień czy załączników.

[Dowód: akta kontroli str. 250-251, 263]

1.2. Umowa o dofinansowanie

Opis stanu
faktycznego

Przedmiotem umowy o dofinansowanie nr 00014-6173-SW1200051/11/12, zawartej pomiędzy Samorządem Województwa Śląskiego a [...] ²⁵ w dniu 30 marca 2012 r., była operacja pn.: *Kompleksowa modernizacja restauracji Smakosz w Chybiu*, realizowana w jednym etapie, w okresie od marca do października 2012 r.

Ustalona w umowie kwota dofinansowania wynosiła 191 654,06 zł, w tym 143 740,54 zł stanowiło współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Beneficjent zobowiązany został m.in. do:

- 1) poniesienia kosztów oraz ich udokumentowania na zasadach określonych w § 17, 18 i 19 rozporządzenia z dnia 15 października 2009 r. w sprawie pomocy finansowej na rozwój obszarów zależnych od rybactwa,
- 2) w trakcie realizacji operacji oraz przez 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej:
 - osiągnięcia celu operacji, tj. *podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa poprzez modernizację restauracji Smakosz w Chybiu*,
 - zachowania celu operacji,
 - niefinansowania realizacji operacji z udziałem innych środków publicznych,

²⁴ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

²⁵ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

- przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją operacji,
- prowadzenia zestawienia danych wynikających z faktur lub równoważnych dokumentów księgowych na formularzu opracowanym przez samorząd województwa, w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli,
- 3) sporządzania sprawozdań rocznych i końcowego²⁶,
- 4) złożenia wniosku o płatność wraz z wymaganymi załącznikami w terminie od 1 października 2012 r. do 31 października 2012 r.

Umowa o dofinansowanie, w zakresie podmiotu wnioskującego i celu dofinansowywanej operacji była zgodna z wnioskiem złożonym w LGR, natomiast zmiany wystąpiły w zakresie:

- kwot operacji i dofinansowania – co zostało opisane w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia,
- liczby etapów realizacji operacji, którą zmniejszono z dwóch do jednego, co zostało ujęte w skorygowanym i uzupełnionym wniosku o dofinansowanie, złożonym w Urzędzie przed podpisaniem umowy.

[Dowód: akta kontroli str. 71-81, 126-143]

Beneficjent nie był zobowiązany do stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych²⁷. Dokonując wyboru dostawców urządzeń i wykonawców robót budowlanych, [...] ²⁸ każdorazowo zwracał się do trzech podmiotów²⁹ z zapytaniami ofertowymi, zawierającymi opis przedmiotu dostawy lub usług (wykazy i parametry urządzeń lub załączony przedmiar robót budowlanych).

Na realizację pięciu zakresów rzeczowych, wymienionych w załączonym do umowy o dofinansowanie zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, wybrane zostały oferty z najniższą ceną spośród złożonych przez dostawców lub wykonawców.

[...] ³⁰ zawarł pisemne umowy na kwoty podane w wybranych ofertach, a wykonanie robót lub dostawy potwierdzono sporządzając pisemne protokoły odbioru, podpisane przez poszczególnych wykonawców i inwestora.

[Dowód: akta kontroli str. 144-162, 242, 248]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Realizacja projektu.

2.1. Prawdliwość wydatkowania środków publicznych otrzymanych na realizację projektu

Opis stanu faktycznego

Całkowity koszt realizacji operacji, wg umowy o dofinansowanie, wynosił 392 890,84 zł, w tym koszty kwalifikowalne operacji - 319 423,99 zł, a dofinansowanie – 191 654,06 zł (z tego publiczne środki krajowe – 47 913,52 zł i środki EFR – 143 740,54 zł).

Kwota wypłaconego dofinansowania była zgodna z umową i wyniosła 191 654,06 zł. Dofinansowanie było przekazane w formie zaliczki 4 maja 2012 r. na utworzony odrębny rachunek bankowy beneficjenta. Zaliczka została rozliczona we wniosku

²⁶ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu, trybu i terminów przekazywania sprawozdań oraz trybu i zakresu rozliczeń w ramach Programu Operacyjnego „Równoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” (Dz. U. Nr 142 poz. 1163 ze zm.)

²⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 907, ze zm.

²⁸ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

²⁹ W jednym przypadku – wykonanie klimatyzacji – w dokumentacji przedłożonej do kontroli były zapytania tylko do dwóch wykonawców. [...] wyjaśnił, że zawsze zwracano się do trzech oferentów i obecnie nie pamięta, kto był trzecim wykonawcą do którego skierowano zapytanie ofertowe.

³⁰ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

o płatność końcową, złożonym 30 października 2012 r., tj. w terminie wynikającym z umowy o dofinansowanie.

Całkowity koszt realizacji operacji (wg wniosku o płatność końcową) wyniósł 394 101,50 zł, wydatki kwalifikowalne 320 407,72 zł³¹, kwota dofinansowania 191 654,06 zł z tego udział krajowy – 47 913,52 zł i środki EFR – 143 740,54 zł.

Wg wyjaśnień [...] ³², wzrost kwoty wydatków kwalifikowalnych, w stosunku do ujętych w załączniku do umowy, dotyczył:

- robót budowlanych z kwoty 157 346,72 zł do 157 991,68 zł (wzrost o 644,96 zł), i wynikał z zastosowania trwalszych i lepszej jakości materiałów budowlanych,
- wydatków na zakup wyposażenia kuchni z kwoty 69 479,01 zł do kwoty 69 589,71 zł (wzrost o 110,70 zł), i wynikał ze zmiany konstrukcji okapów kuchennych, ze względu na uwarunkowania techniczne,
- informatyzacji z kwoty 26 782,12 zł do kwoty 27 237,12 zł (wzrost o 455 zł), i wynikał ze wzrostu cen (pomiędzy okresem programowania operacji, a okresem zakupu).

Pomimo wzrostu wydatków kwalifikowalnych, kwota dofinansowania nie zmieniła się, a zwiększone wydatki zostały sfinansowane ze środków własnych.

[Dowód: akta kontroli str. 80, 143, 187-188, 215, 237]

Z wyodrębnionego nieoprocentowanego rachunku bankowego środków zaliczki zapłacono 10 faktur (za dostawy i usługi realizowane w ramach operacji), z tego:

- w 4 przypadkach kwoty odpowiadające dofinansowaniu, stanowiącemu 60% kosztów kwalifikowalnych, czyli 60% kwoty netto każdej z faktur,
- w 6 przypadkach sfinansowano całe kwoty brutto wynikające z tych faktur, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

[Dowód: akta kontroli str. 179, 215, 239]

Realizacja robót budowlanych wykonywanych w ramach operacji, była zgłoszona do Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Cieszynie, co odpowiadało wymogom określonym w § 10 ust. 1 pkt 2 i § 12 pkt 1 rozporządzenia z dnia 15 października 2009 r. w sprawie pomocy finansowej na rozwój obszarów zależnych od rybactwa.

[Dowód: akta kontroli str. 125]

Wniosek o płatność końcową był przedłożony do Urzędu w dniu 30 października 2012 r., tj. w terminie wynikającym z § 8 pkt 1 umowy o dofinansowanie.

We wniosku o płatność końcową ujęto wydatki kwalifikowalne zapłacone na podstawie 10 faktur za roboty budowlane i dostawy dokonane w ramach realizacji operacji, w okresie od 29 maja 2012 r. do 24 września 2012 r., tj. w okresie objętym umową o dofinansowanie.

[Dowód: akta kontroli str. 136, 163]

Beneficjent prowadził ewidencję w formie książki przychodów i rozchodów (nie był zobowiązany do prowadzenia pełnej księgowości), a w trakcie realizacji dofinansowywanej inwestycji dodatkowo prowadzona była wyodrębniona ewidencja w zakresie podatku VAT. Zestawienie dokumentów sporządzone w związku z realizacją operacji, zawierało wykaz wszystkich faktur, na podstawie których dokonano zapłaty za zrealizowane roboty i dostawy, ujęte we wniosku o płatność końcową.

³¹ Wydatki kwalifikowalne stanowiły sumę kwot netto z 10 faktur potwierdzających poniesienie wydatków na realizację operacji w ramach zakresu rzeczowo-finansowego stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie,

³² Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

[Dowód: akta kontroli str. 132, 254-261]

[...] ³³ dwukrotnie składał do Urzędu korekty wniosku o płatność końcową (13 marca 2013 r. i 25 kwietnia 2013 r.) wraz z wyjaśnieniami. Korekty były składane na wezwania Urzędu i nie dotyczyły zmiany zestawienia rzeczowo-finansowego realizacji ani też nie skutkowały zmianą kwot dla poszczególnych zakresów ³⁴.

[Dowód: akta kontroli str. 185-198, 201-208]

Pismem z dnia 24 lipca 2013 r. Urząd poinformował Beneficjenta o rozliczeniu płatności w kwocie 191 654,06 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 213]

Beneficjent realizując cel określony w umowie o dofinansowanie, tj.: *podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa poprzez modernizację restauracji Smakosz w Chybiu*, zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym załączonym do tej umowy:

- wykonał klimatyzację w pomieszczeniach wskazanych we wniosku o dofinansowanie,
- wymienił stolarkę drzwiową (główne drzwi wejściowe wraz z witryną oraz drzwi z tyłu restauracji)
- zrealizował roboty budowlane wyszczególnione we wniosku o dofinansowanie, przy czym dodatkowo wymienił dwoje drzwi do sali restauracyjnej i sali bankietowej dużej oraz jedną parę na zapleczu, co zostało opisane w części niniejszego wystąpienia dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości,
- zakupił wyposażenie kuchni, które zostało zamontowane w pomieszczeniach restauracji,
- zakupił i wdrożył system obsługi informatycznej wraz z niezbędnym sprzętem wymienionym we wniosku o dofinansowanie.

W złożonych wyjaśnieniach w sprawie osiągnięcia celu operacji, [...] ³⁵ podał: *W naszej restauracji obecnie podaje się ryby (w szczególności pstrąga i karpia, których poprzednio nie było. (...)) Ryby w naszym lokalu przyrządza się na różny sposób, a to zasługa przede wszystkim nowoczesnego pieca parowo-konwekcyjnego zakupionego w ramach projektu. Klienci coraz częściej zamawiają ryby w lokalu, jak również z dostawą pod wskazany adres. Poprzez kompleksową modernizację lokalu, który mieści się w sercu Żabięgo Kraju, nastąpił wzrost liczby klientów. Dzięki temu dofinansowaniu standard lokalu znacznie się podniósł, społeczeństwo zamieszkujące okolice znacznie częściej niż kiedyś odwiedza naszą restaurację. Tak samo przedsiębiorcy z naszej okolicy coraz częściej proponują współpracę.*

[Dowód: akta kontroli str. 217-233, 238, 267]

W wyniku realizacji operacji zatrudnienie w restauracji zwiększono o trzy osoby.

[Dowód: akta kontroli str. 211, 264, 268]

Operacja nie była objęta innymi niż niniejsza, kontrolami na miejscu jej realizacji.

³³ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

³⁴ Korekty obejmowały m.in.: uzupełnienie brakujących danych we wniosku, zaznaczenie właściwych „okienek”, wykreślenia z wykazu nie dołączonych załączników, uszczegółowienia opisu operacji. Urząd wzywał również beneficjenta do uzupełnienia niektórych załączników wymaganych wraz z wnioskiem, uzupełnienia opisu na fakturze oraz do złożenia sprawozdania końcowego.

³⁵ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

[...]³⁶ nie korzystał z innych, niż objętych niniejszą kontrolą NIK, środków dofinansowania w ramach programu PO RYBY 2007-2013, ani też z innych programów i strategii, w tym osi 4 – Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.
[Dowód: akta kontroli str. 237]

W ramach działań promocyjnych, wykonano i zamieszczono w sali restauracyjnej tablicę informacyjną o współfinansowaniu operacji przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rybackiego, oznakowano każdy zakupiony sprzęt i miejsca wykonanych prac remontowych naklejkami zawierającymi m.in. logo PO RYBY oraz nazwę programu.

[Dowód: akta kontroli str. 217-233]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Operacje na rachunku bankowym, na który wpłynęły środki zaliczki, były prowadzone niezgodnie z § 5 ust. 2 umowy o dofinansowanie, wg którego wskazane konto bankowe miało być przeznaczone wyłącznie do obsługi zaliczki.
[...]³⁷, w 6 przypadkach na 10 faktur za dostawy i usługi realizowane w ramach operacji, zapłacił z tego rachunku pełne kwoty brutto wynikające z tych faktur w łącznej wysokości 332.750,81 zł brutto (w tym do sfinansowania z zaliczki 162.317,47 zł), a więc zarówno część finansowaną ze środków zaliczki jak również kwoty przypadające do zapłaty ze środków własnych (w tym wydatki niekwalifikowalne, tj. podatek VAT). Aby mieć możliwość zapłaty kolejnych faktur z rachunku zaliczki, zasilał ten rachunek wpłatami własnymi w różnych kwotach i w różnym czasie po dokonaniu płatności.

Beneficjent w złożonych wyjaśnieniach podał, że rozpoczynając inwestycję nie wiedział, iż ze środków wyodrębnionego konta zaliczki można płacić tylko tę część wydatków, która jest dofinansowywana z tych środków. Dopiero po otrzymaniu pisma z LGR w lipcu 2012 r., informującego o tym wymogu, z rachunku zaliczki płacono wyłącznie tę część wydatków, która była dofinansowywana na podstawie zawartej z Samorządem Województwa Śląskiego umowy.

NIK zwraca uwagę, że wymóg dotyczący przeznaczenia wyodrębnionego konta do obsługi zaliczki wynikał wprost z umowy podpisanej przez beneficjenta, który zobowiązał się w § 6 ust. 1 m.in. do realizacji operacji zgodnie z zawartą umową.

[Dowód: akta kontroli str. 126-131, 142-143, 149-150, 239, 244]

2. [...]³⁸ nie zgłosił do Urzędu wykonania i sfinansowania ze środków zaliczki dodatkowych prac w ramach robót budowlanych, które nie były ujęte we wniosku będącym podstawą zawarcia umowy o dofinansowanie, a których zakres – według jego wyjaśnienia - uzgodnił ustnie z wykonawcą. W trakcie robót budowlanych, prowadzonych na podstawie umowy nr 2/2012 z dnia 7 maja 2012 r., w zamian za witrynę i drzwi ujęte w przedmiarze na roboty budowlane opracowanym przez F.U.I. J. S. (podwójne ujęcie tego samego zakresu robót opisano w pkt 1.1. niniejszego wystąpienia)³⁹, wykonano wymianę 2 drzwi

³⁶ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

³⁷ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

³⁸ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

³⁹ Koszty wymiany witryny i drzwi wejściowych ujęto we wniosku o dofinansowanie w pozycji stolarka drzewiana na ogólną kwotę 18 665 zł netto (wg oferty firmy B.), obejmującą również drzwi wejściowe z tyłu restauracji oraz w pozycji roboty budowlane w kwocie 13 842,77 zł netto (wg poz. 65 i 66 kosztorysu inwestorskiego sporządzonego przez F.U.I. J.S.)

drewnianych dwuskrzydłowych do sali bankietowej dużej i do sali restauracyjnej oraz drzwi metalowych do zaplecza restauracji.

Zgodnie z § 13 umowy o dofinansowanie, mogła być ona zmieniona na wniosek każdej ze stron, z zachowaniem formy pisemnej.

[...] ⁴⁰ nie złożył wniosku o zmianę umowy po zorientowaniu się, że we wniosku o dofinansowanie ten sam zakres robót ujął kwotowo w dwóch pozycjach (co opisano w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia), ani też nie wniósł o zmianę zakresu rzeczowego ujętego we wniosku o dofinansowanie, na podstawie którego została zawarta umowa ⁴¹, finansując dodatkowy zakres w ramach robót budowlanych ze środków umowy.

Ponadto we wniosku o płatność końcową oraz w sprawozdaniu końcowym Beneficjent nie zamieścił żadnej informacji o dodatkowym zakresie robót (zmianach zakresu opisanego szczegółowo w pkt 5 wniosku o dofinansowanie), których koszty sfinansowano w ramach umowy.

W złożonych wyjaśnieniach [...] ⁴² podał: *W miejsce podwójnej oferty wykonałem 2 dodatkowych drzwi wahadłowych drewnianych i 1 drzwi stalowe, koszt tych drzwi ująłem we wniosku o płatność w pozycji 3 zupełnie nieświadomy tego faktu złożyłem wniosek o płatność końcową bez żadnej korekty wniosku. (...) Myślałem, że skoro kwotowo jest zgodnie, a nawet koszt tych 3 drzwi przewyższa zdublowaną wycenę, to jest wszystko w porządku. Na przyszłość jednak będę wiedział, że trzeba informować o jakichkolwiek zmianach w realizacji projektu.*

[Dowód: akta kontroli str. 13-15, 120-121, 249]

3. Beneficjent nie przekazał wraz z wnioskiem o płatność końcową złożonym 30 października 2012 r. sprawozdania końcowego z realizacji operacji, co było niezgodne z § 4 pkt 2 ⁴³ rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu, trybu i terminów przekazywania sprawozdań oraz trybu i zakresu rozliczeń w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” ⁴⁴.

Sprawozdanie to przekazane zostało wraz z poprawioną wersją wniosku o płatność końcową dopiero w dniu 13 marca 2013 r, tj. po upływie ponad 4 miesięcy od złożenia wniosku o płatność końcową.

[...] ⁴⁵ wyjaśnił, że nie wiedział o konieczności przekazania sprawozdania końcowego z operacji wraz z wnioskiem o płatność końcową.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 4 umowy o dofinansowanie, beneficjent był zobowiązany do sporządzania sprawozdań z realizacji operacji zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie sprawozdań

[Dowód: akta kontroli str. 176, 193-196, 248]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na nieosiągnięcie przez Beneficjenta dwóch spośród czterech proponowanych w pkt 5 wniosku o dofinansowanie, rozwiązań w zakresie innowacyjności operacji ⁴⁶, tj.:

⁴⁰ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

⁴¹ Zgodnie z § 4 umowy o dofinansowanie, Beneficjentowi została wypłacona pomoc na podstawie złożonego wniosku o dofinansowanie o znaku SW12-6173-SW1200051/11 z 25 października 2011 r.

⁴² Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

⁴³ Wg którego sprawozdanie końcowe Beneficjent przekazuje w formie papierowej i elektronicznej do instytucji pośredniczącej wraz z wnioskiem o płatność dotyczącym płatności końcowej.

⁴⁴ Dz.U. Nr 142, poz. 1163 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie sprawozdań”.

⁴⁵ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

- stworzenia możliwości przygotowywania przez klienta ryb wg dowolnego przepisu, ponieważ - jak wyjaśnił [...] ⁴⁷ - przeszkodą były względy natury sanitarnej (klient musiałby posiadać badania pozwalające na kontakt z żywnością),
- wprowadzenia żywienia dostosowanego do grupy krwi klienta, gdyż – wg wyjaśnień beneficjenta – po rozeznaniu okazało się, że: *ludzie na wsi nie pozwalają sobie za bardzo ingerować w menu żywieniowe.*

Nie zrealizowano ponadto zamierzenia, opisanego w pkt 5 wniosku o dofinansowanie, tj. nie utworzono w restauracji punktu sprzedaży ryb świeżych i wędzonych.

[...] ⁴⁸ wyjaśnił, że po próbie wprowadzeniu takiej sprzedaży ponosił straty, ponieważ nie było popytu. Podał również: *Co tydzień zaopatrujemy się w pstrąga, którego serwujemy przetworzonego w wybrany przez klienta sposób na imprezach zamkniętych jak i w lokalu oraz klient może sobie zamówić do domu. Posiadamy także własną wędzarnię, w której wędzimy ryby do podania na imprezach zamkniętych, jeżeli klient zażyczy sobie tego w menu.*

[Dowód: akta kontroli str. 77, 78, 237-238, 266]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴⁹, wnosi o:

Poinformowanie Urzędu o zmianach w zakresie realizacji operacji oraz skorygowanie wniosku o płatność końcową i sprawozdania końcowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴⁶ Innowacyjność operacji miała polegać na: informatyzacji restauracji, możliwości przygotowania ryby przez klienta wg dowolnego przepisu, wprowadzeniu programów lojalnościowych oraz partnerskich, żywnieniu dostosowanym do grupy krwi pacjenta.

⁴⁷ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

⁴⁸ Anonimizacja na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 Zarządzenia Prezesa NIK nr 23/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez NIK.

⁴⁹ Dz. U. z 2012 r., poz.82, ze zm., zwanej dalej ustawą o NIK

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 2 lipca 2014 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Mariusz Krynke
gł. specjalista kontroli państwowej**

.....